

Култура религија II разреда

Предметни професор: Весна Гаврић

E маил: gavric.vesna@outlook.com

Ученици који долазе на час: 9.12.2020. – П9 - клуб ученика – претчас

Ислам

Ислам се као монотеистичка религија јавља око 610. године у Меки са вјеровањем у врховног Бога Алаха. Према Мирчи Елијадеу ислам потиче од глагола *aslama*, што значи покорити се. Муслиман према лексичком тумачењу значи онај који се покорава Божијој вољи. Претеча ислама биле су семитске вишебожачке религије, које се сусрећу са арабизованим јеврејством и хришћанством. Код њих је било заступљено вјеровање и обожавање култа камена или дрвета. То ће се касније пренијети и у ислам. Ислам је објављен преко *Мухамеда*, који је рођен у Меки, око 570. године. Мухамед (син Абдулахов) потиче из породице која је припадала арапском клану Бану Хашим из угледног племена Курејш, за које се вјерује да су били чувари важног арапског предисламског Храма Кабе у Меки. Мухамед рано остаје без родитеља и бригу о њему води дјед. По његовој смрти Мухамед се удомњава код стрица, али и почиње сам себи обезбјеђивати егзистенцију. Највише се бавио трговачким послом. Око своје 25. године жени се са удовицом Хатицом, са којом је имао два сина (оба су умрла у дјетињству) и четири кћерке.

Прикупљање обичаја чине *Куран*, свету књигу ислама. Ширење нове вјере наилази на бројне препреке, преко бојкота чланова Мухамедове породице до застрашивања. Они који су до тада примили ислам завјетовали су се да ће штитити посланика Мухамеда и због изражених пријетњи Мухамед напушта Меку и сели се у Медину, 622. године. Тај догађај познат је под именом *Хиџра* (пресељење) и од те године муслимани рачунају вријеме. У Медини је основао уму (или умет), прву заједницу муслимана која је била религијски и културно независна. У наредних десетак година његовог живота у Медини наставио је са преношењем порука откровења, које представљају *хадис* – муслумански начин живота који настаје после Мухамедове смрти. Стални сукоби између Меке и Медине окончавају се по поновном Мухамедовом заузимању Меке, а последице тога услиједила је Мухамедова смрт 632. године.

Куран је састављен од 114 *сура* или поглавља, који садрже *ајете* или стихове. Двије највече теме *Курана* јесу јединственост и Божја моћ, те природа и судбина људи у односу према Богу. Поред *Курана* и *Хадиса*, *Сунет* је врло важан документ исламског учења. Вјерници ислама дужни су да поштују и практикују основне вјерске дужности односно *ибадете* познатих и као пет стубова ислама. Њих чине: *изјава вјере или шахада*, *клањање намаза*, или *обредна молитва (салат)*, *милодар или вјерски порез (закат)*, *пост током мјесеца рамазана (саум)* и *ходочашће у Меку (хаџ)*.

Храм у исламу, мјесто богослужења, назива се џамија. Најважније мјесто у џамији јесте простор за обављање намаза. У тај простор вјерници улазе без обуће, мушкарци прекривени од пупка до кољена, а жене по читавом тијелу осим лица и шака. У исламу има неколико праваца, а ради се о сљедећим доктринама: *сунити* (око 85% муслимана), *шити* (око 10%). Сунити осим свете књиге *Курана* слиједе и сунете, правила ислама утемељена на обичајима посланика Мухамеда, док шити више поштују одлуке врховног имама, а потом слиједе други извори учења.

Празници у исламу су: *Ашура*, *Лелеу-кадр*, *Лејлеу-берат*, *Мевлуд* и *Бајрам* (*рамазански Бајрам* и *Курбан Бајрам*).